

In het hotel zien zij naast de deur een jonge vrouw haar kind de borst geven. Als Laarmans en de drie oosterlingen aan tafel hebben plaatsgenomen ontspint zich een boeiend gesprek over de 'arme man' die met een doornenkroon, bittere mond en uitpuilende ribben aan het kruis

hangt. Ali zegt dat hij die dag al meer van zulke beelden in de stad heeft zien hangen. De moslims bekijken de kruisdrager met intense nieuwsgierigheid en diep medelijden. In hun argeloosheid brengen de matrozen met hun vragen Laarmans in verlegenheid. Hoe legt hij zijn gezelschap uit dat een gekruisigde als zoon van God wordt gezien?

Als zij het hotel verlaten 'blijft Ali staan als een nieuwe Melchior en staart in gedachten op het wicht dat met gebalde knuistjes sluimert, terwijl een straaltje zog, dat zich een weg baant over zijn wang, behoedzaam door de moeder wordt opgevangen.' De bloemen voor Maria van Dam gekocht, worden door Ali bij de jonge moeder neergelegd. Even later wordt de geïdealiseerde Maria tot een dwaallicht verklaard. Zij is als 'de lichten in het moeras. Men kan ze nalopen, doch men achterhaalt ze

niet.' Laarmans neemt afscheid van de drie en besluit nog een laatste poging te ondernemen Maria van Dam in zijn eentje te vinden. Hij gaat daartoe naar een adres aan de Lange Ridderstraat. Van al de straten in de stad komt hem 'deze het meest rampzalig voor. Geslachten van proletariërs hebben hier onvermoeid gewoerd en gestonken (...). Er is niemand te zien, niets te horen'. Op de plaats van bestemming 'is een wrakke deur en een venstermuil waarvan de helft met planken dichtgespijkerd is'. Hij overweegt er aan te kloppen maar besluit uiteindelijk naar huis te gaan. Maria wordt niet gevonden.

Gerrit Klaassen, identiteitsbegeleider

Literatuur: Willem Elsschot, Het dwaallicht. Amsterdam 1969 (9e druk); Kees Fens, Het verhaal van de publieke man. In: De gevestigde chaos. Amsterdam 1975 (3e druk).

COLUMN

NO NONSENS SCHOOL

Een zorgverzekeraar die gratis les-pakketten aanbiedt om kinderen gezonder te laten leven. De burgemeester van Amsterdam die vindt dat scholen discriminatie van homoseksuelen moeten oplossen. Het milieu, en de consumptiemaatschappij, anorexia en boulimia, excursies, exposities en feesten. Menig leerkracht verzucht de laatste jaren over alles wat er bij komt en niets wat er af gaat. En daarnaast regent het klachten over de onderwijskwaliteit. Twee schooldirecteuren uit het Haarlemse waren dit zo beu dat ze een manifest* de media in hebben gestuurd. Het geneuzel over de Sinterklaas- en Kerstvieringen in teamvergaderingen. Een knuppel in het kalkoenenhok. "De arme kindjes die geen leuke dingen meer doen op school. De school wordt een leerfabriek!", hoor je in personeelskamers en lees je in vakbladen. Eigenlijk zou

elke leerkracht het eens moeten zijn met de schrijvers, want hoeveel nonsens komt de schooldeuren niet binnen! Niet iedereen heeft van harte ingestemd met al die leukmakende activiteiten. Ouders die klaarstaan met: "op de school van de kinderen van mijn vriendin...". Wie kent ze niet? En wat te denken van de buurtschool? En wat doet al die drukte met de ADHD-ers en PDD-NOS-ers en autisten? Het is de moeite waard om het manifest eens te lezen, al is het alleen maar om kritisch te kijken naar de eigen situatie. Een goed middel in deze tijd waarin we toch al nadenken over allerlei sense en nonsens. Over

wat eten we met kerst? Over bij wie oma dit jaar met Kerst aan tafel zit? Over Ton Elias die heeft gehoord dat 10 to 35 % van de leerkrachten slecht functioneert. En die dus ontslagen moeten worden. "Ben ik het Heer" (Elias)? Over burgerschap en over goed en kwaad. Over de vrede en de boodschap die het kerstkind ons elk jaar weer brengt: Heb uw naaste lief. Zalig Kerstmis en Gelukkig Nieuwjaar.

*Het manifest kun je downloaden via de website [www. AVS.nl](http://www.AVS.nl)

COLOFON

Uitgave
Dr. Schaepmanstichting
Enschedeestraat 68
7551 EP Hengelo
Tel: 074-242 45 45
Fax: 074-291 83 40

Redactie:
Yvonne ter Elst
Albert Groot Rouwen
Marcel van Harten

Lay-out:
Ton Baake

Email: secretariaat@drschaepmanstichting.nl

Schaepmanbulletin

Uitgave van de Dr. Schaepmanstichting

Pagina 1
90 Jaar Schaepmanstichting
Kerstboodschap

Pagina 2
Uit de GMR
Personalia/Tel datumgegevens

Pagina 3
Wat wordt Karelletje er beter van...

Voorankondiging
Nieuwjaarsreceptie

Pagina 4
Burgerschapsvorming, een
uitdaging??

Pagina 5
Schaepmanbulletin Enquete

Pagina 6
Geef de pen door aan...
De gouden piramide

Pagina 7
Opening Plechelmusschool
Het dwaallicht

Pagina 8
Column: No nonsense school

DR. SCHAEPMANSTICHTING 90 JAAR

In december 1920 werd in Hengelo een belangrijke stap gezet om te voorzien in katholiek lager onderwijs door de oprichting van de Dr. Schaepmanstichting. Die mogelijkheid ontstond door de beëindiging van de Schoolstrijd in 1917 en de nieuwe Lager Onderwijswet uit 1920. Deze wet regelde de uitwerking van de financiële gelijkstelling tussen openbaar en bijzonder onderwijs, waar in de tweede helft van de 19de eeuw een langdurige parlementaire en maatschappelijke strijd over woedde tussen een liberaal georiënteerde overheid en zich emanciperende maatschappelijke groepen die om eigen onderwijsvoorzieningen vroegen. Naarmate katholieke en protestants-christelijke politieke groeperingen meer invloed kregen in het parlement werd de Schoolstrijd uiteindelijk beslecht met een wettelijke regeling voor de genoemde financiële gelijkstelling: voortaan werden zowel openbaar als bijzonder onderwijs uit de staatskas betaald. Anno 2010 staat de kern van deze regeling nog steeds overeind. Intussen is er veel gebeurd.

Immers, in 1920 was de oprichting van de Dr. Schaepmanstichting een zelfbewuste stap vanuit de katholieke bevolking om eigen scholen in te richten. Daarmee ontstond een onmisbaar voertuig voor de katholieke emancipatie die toen nog slechts aan het begin stond. Het geringe aandeel van katholieken op relevante posities in de samenleving en met name binnen het politiek-bestuurlijke domein was een

Kerst 2010

Geen feest dat zo veel oproept aan gevoelens en gedachten.
Aan sentiment en kritiek. Het spreekt tot de verbeelding.
Het kleurt onze verwachting.

Het voedt onze hoop. En juist daarom stelt het soms ook teleur.
Want het is niet altijd feest. Mensen blijven mensen,
en de werkelijkheid is weerbarstig.
En toch vertellen we ze ieder jaar weer door,
de grote woorden die horen bij kerst.
Vrede op aarde. Licht in de duisternis. Liefde die alle mensen omvat.
Dan laten we ons hart spreken. Koesteren we ons in de warmte.
Dromen we van een betere wereld.
En reiken we verder dan onszelf.
Dan ervaren we kerst als een belofte.
En een opdracht.

Ik wens u allen een gelukkig Kerstfeest en een voorspoedig Nieuwjaar.
Hans Timmen, voorzitter BMT.

Olieverfschilderij van Zaki Baboun, Beit Jala, Bethlehem

zichtbaar teken van achterstand, ontstaan door een langdurige maatschappelijke achterstelling. Deze vond haar oorzaak in de godsdienstige en politie-

ke verwikkelingen van de Tachtigjarige Oorlog. Dr. Herman Schaepman richtte in 1896 de Rooms-Katholieke Staatspartij op om de katholieke belan-

gen te verenigen en om te zetten in politiek-bestuurlijke invloed. Als geen ander heeft hij daarmee succes gehad en daarmee was hij als vanzelf de aangewezen persoon naar wie de nieuwe stichting werd vernoemd. De scholen van de Dr. Schaepmanstichting wisten de katholieke leerlingen snel aan zich te binden door eendrachtige samenwerking tussen de geestelijken van de parochies en prominente Hengelose katholieken. Naast lager onderwijs bood de stichting later ook uitgebreid en meer uitgebreid lager onderwijs aan om zo te zorgen voor de ontwikkeling van de katholieke achterban en een gelijkwaardige positie te creëren voor alle jongeren uit de eigen kring. Na de Tweede Wereldoorlog werd dat proces met nog meer kracht voortgezet. Aan het begin van de jaren zeventig kon worden vastgesteld dat de katholieke emancipatie in feite voltooid was. De samenleving stoelde voortaan op beginselen van pluriformiteit en gelijkwaardigheid. Dan begint er onvermijdelijk een proces van heroriëntatie binnen het katholiek onderwijs omdat vanaf dat

moment de automatische keuze voor een katholieke school als je deel uitmaakte van de katholieke gemeenschap niet meer per se voor de hand lag. De Dr. Schaepmanstichting heeft die nieuwe uitdaging van meet af aan goed begrepen met als resultaat dat zij nu in 2010 zelfbewust haar negentigjarig bestaan mag vieren. De scholen van de stichting hebben zich uitstekend weten te profileren, nog steeds op basis van belangrijke waarden die onze katholieke achtergrond ons aanreikt. Dat wordt in Hengelo herkend door ouders, katholiek of niet, die op zoek zijn naar een school waar aandacht en zorg met hoofdletters worden geschreven. Op die basis heeft de Dr. Schaepmanstichting een mooie toekomst en passen op deze plaats de meest hartelijke felicitaties!

Jan G.M. Put, voorzitter bestuur

UIT DE GMR

Op 4 oktober jl. vond de eerste GMR-vergadering plaats in dit schooljaar. In de teamkamer van de geheel vernieuwde St. Janschool was genoeg plek voor alle leden, inclusief het bovenschools management. Een vergaderplek met voldoende licht, ruimte, warmte en lekkere koffie behoort momenteel bij de secundaire arbeidsvoorwaarden van een GMR-lidmaatschap. In het Schaepmanbulletin van mei konden we trots melden dat de GMR eindelijk compleet was. Echter, een nieuw schooljaar levert ook weer nieuwe gezichten. De samenstelling is gedeeltelijk veranderd maar het aantal leden ook! Wederom is er een

vacature maar de betreffende school zal alles in het werk stellen om deze in te vullen. Een in het oog springend onderwerp dat de komende tijd wordt besproken is het zogenaamde kledingprotocol van de Dr. Schaepmanstichting. Binnen de stichting heeft een werkgroep zich hiermee beziggehouden. Het stuk is getoetst door de Commissie Gelijke Behandeling die van oordeel is dat de inhoud niet discriminerend is. De GMR is, evenals iedereen natuurlijk, ontzettend benieuwd. Hoewel het bestuur niet verplicht is om hier in de GMR aandacht aan te besteden, doet zij dit toch. Openheid staat binnen de stichting hoog in het vaandel. Op 1 augustus 2011 verdwijnt de afkorting BMT uit het Schaepmanjargon. Hans, Rob en Peter vormen dan de College van Bestuur. Het "echte" bestuur wordt de Raad van Toezicht. Even wennen dus. In februari vindt de jaarlijkse scholingsavond plaats van de GMR. Traditiegetrouw is restaurant Frans op de Bult ons thuishonk. Meedenken over financieel beleid is een van de mogelijke onderwerpen. Het moet gezegd, dit is niet het meest vriendelijke onderwerp voor mensen die gekozen hebben voor het beroep van leraar basisonderwijs. Maar, met de steun van de oudergeleding en het tijdelijk inschakelen van expertise willen we toch een actieve bijdrage leveren aan het financieel beleid. Met het oog op de komende bezuinigingen is dit geen overbodige luxe.

Jan Goorhuis (secretaris)

IN MEMORIAM

Op 5 november j.l. is Lidy Wennink-van Kessel overleden. Lidy heeft jarenlang op de Kardinaal Alfrinkschool gewerkt.

Wij wensen haar familie veel sterkte met het verwerken van het verlies.

TELGEGEVENS DR. SCHAEPMANSTICHTING

Schoolnaam	1-10-2006	1-10-2007	1-10-2008	1-10-2009	1-10-2010
SG Beyaert	236	228	217	214	225
Titus Brandsma	658	698	700	708	704
St. Jan	294	327	336	340	354
St. Plechelmus	278	296	308	321	325
De Hunenborg	294	288	293	280	256
Hengelo Zuid	557	588	591	593	631
De Bleek	174	165	171	162	159
De Schothorst	211	185	165	149	154
't Eimink	312	328	346	360	369
De Borgh	123	117	119	118	125
De Telgenkamp	983	1018	1035	1013	969
Totaal	4120	4238	4281	4258	4271

OPENING PLECHELMUSSCHOOL,

De eerste school in een kerk in Nederland... 4 oktober 2010

- Opening onder schooltijd om de sfeer te proeven van de school "in bedrijf" ...
- Ouders schenken een speciale lamp waar schoolverlaters hun Zettel met herinneringen kunnen achterlaten...
- Ronald Plasterk, oud minister van OCW bij de openingsact. Hij luidt de klok maar verwoordt ook zijn gevoel over het onderwijs in Nederland... "Wat hebben we het goed samen..."
- Erik Lievers, wethouder onderwijs biedt namens de gemeente een schilderij aan waarin de lange soms onbegaanbare weg, gesymboliseerd wordt...
- Jan Put, bestuursvoorzitter spreekt over de veelkleurigheid als symbool van de ontmoeting tussen creatieve geesten, Anneke Kuipers als directeur en Ronald Olthof als architect...
- Een kind noemt de school de Eftelingschool...
- Ronald Olthof: ... er was een kleine groep mensen met een droom... je ziet aan het gebouw hoeveel respect, liefde, passie en vakmanschap er is in gestopt... hij stelt voor de biechtstoelen in te zetten voor 10-minutengesprekken... en ze leerden nog lang en gelukkig...
- 335 kinderen krijgen bij de ijscokar

een ijsje aangeboden door de buurtvereniging....

- Anneke sluit deze leuke ontspannen opening af en gaat in op de enorme inspanningen samenwerking en steun van team, bestuur en BMT (met name Rob als financieel expert)... en geeft een aantal kenmerken van de school :... waar je dagelijks van kunt genieten... waar openheid, licht en kleur je tegemoet komen... waar Dalton-onderwijs goed uit de verf komt...

HET DWAALLICHT, EEN VERRASSEND ACTUELE ONTMOETING TUSSEN TWEE CULTUREN

'Een ellendige Novemberavond met een motregen die de dappersten van de straat veegt.'

Dit jaar is het vijftig jaar geleden dat de Vlaamse schrijver Willem Elsschot is overleden. Een van zijn bekendste werken is Het dwaallicht (1946). In deze novelle doolt Laarmans, een wat oudere man, door het Antwerpse havenkwartier. Hij treft er drie Afghaanse matrozen, moslims, die op zoek zijn naar Maria van Dam. Samen gaan ze verder op zoek. Laarmans heeft een vrouw voor ogen die als een 'knap mokkel' plezier kan geven voor één nacht. De matrozen zien Maria als een geïdealiseerde vrouw van innerlijke schoonheid. Hun intentie om de vrouw te vinden is een andere dan die van Laarmans.

De zoektocht brengt de vier mannen langs verschillende stades: een vogelkooienwinkel in de Kloosterstraat, een wijkbureau van politie en het vervallen Carlton Hotel.

Na hun bezoek aan de politie schrijft Elsschot: 'Twee voorop en twee achteraan, het hart vol hoop, onder een sterrenhemel zonder motregen. Zo hebben drie Koningen óók gelopen, heel lang geleden.' Kort tevoren zegt Ali, woordvoerder van de oosterse zeelieden, 'Stars good hope'.

Het leek mij wel aardig eens sprongsgewijs door mijn 25 onderwijsjaren te hopen. Toen ik in 1985 ging solliciteren, was het beroerd gesteld met de werkgelegenheid in het onderwijs.

Ondanks dat had ik een baan weten te bemachtigen op de Ariënschool in Enschede. Daar was ik uiteraard erg blij mee, maar Defensie dreigde roet in het eten te gooien. De dienstplicht bestond namelijk nog, en ik had er van mijn 12 verplichte maanden (en leuk dat ik het vond ....) 'nog maar' 11 op zitten op het moment dat ik moest beginnen voor de klas. En dan zou, ik citeer mijn commandant: "het peloton 4 weken niet op oorlogssterkte zijn". Ja, stel je voor dat de Russen precies dan zouden binnenvallen! Na een paar jaar voor de klas al adjunct Esreinschool! Moest er lang over nadenken, vond mezelf er eigenlijk nog lang niet klaar voor, maar ja, iemand moet het doen, dus toch maar ja gezegd. Intussen veel geleerd van collega's. Vooral ook van Eyte de Vries; hij vertrok echter al snel naar Oldenzaal om daar directeur te worden. Na weer een paar jaar werd Jan Woertman als directeur opgevolgd door Robert Wolters. Wat een andere manier van leiding geven, kwam ik al snel achter. Niet slechter of beter, wel een groot verschil. Het onderwijs wordt tegenwoordig te ruim voorzien van 'randzaken'.

Volgens mij is die trend in de negentiger jaren ingezet. Probleem gesignaleerd? Gooi het maar over de schutting van de basisschool, daar lossen ze het wel op! (zure regen, ontbijten, integratie gehandicapten, uitstervende diersoort, omgaan met zakgeld, enz. enz.). De tegenbeweging die nu op gang komt is mij uit het hart gegrepen.

Leuke anekdote uit de tijd van de invoering van de BHV-cursussen: Tijdens de allereerste les werd begonnen met een stukje film. Hierop was te zien hoe iemand stond te kopiëren; plotseling stortte deze persoon ter aarde. De film werd stopgezet en de vraag was: "Wat zou hier aan de hand zijn?" Waarop Robert de historische woorden sprak: 'Ik denk dat de toner op is'.

We verliezen collega Erna Hümmels. De kanker sloeg in vliegende vaart toe. Veel te jong. Oneerlijk. Verschrikkelijk. Een vreselijke herhaling: Mieke Hettinga ontvalt ons. Alweer die rottige ziekte. Weer veel te jong en oneerlijk.

Denk je dat je al een redelijk grote school bent, ga je in een klap van ±250 naar ruim 500 kinderen! De fusie tussen Esrein, Don Bosco en Paus Joannes is een feit; Katholiek Basisonderwijs Hengelo-Zuid is geboren. Heb me toen eerlijkheidshalve wel eens afgevraagd hoe zoveel kinderen en collega's, verspreid over 3 locaties, nog fatsoenlijk aan te sturen zouden zijn. Na ruim 15 jaar, intussen ook nog eens uitgebreid met De Bleek, mogen we vaststellen dat dat wel kan. Het lukt echter alleen met teams die bereid zijn mee te gaan in een veranderende schoolorganisatie. En laat ik ook vooral het ondersteunend personeel hier noemen; zonder onze secretaresses en conciërges zou ik met mijn 2 locaties al heel snel door het ijs zakken.

Want dat gebeurde intussen ook nog: al jaren adjunct, locatieleider van de Esrein

en groepsleerkracht, maar nu het lesgeven 'ingeruild' voor locatieleiderschap op De Bleek. Het begin verliep hier en daar wat stroef, bij de ouders althans. Is ook niet gek, als je kinderen tot dan altijd op een zelfstandige dorpsschool hebben gezeten. Het credo was: aansluiten bij KBHZ, inclusief de lopende trajecten, maar uitdrukkelijk met behoud van eigen cultuur. Is ook wel gelukt, denk ik.

Kort nadat De Bleek bij ons was aangesloten volgde er voor de derde keer in korte tijd een naar bericht: na een lang ziekbed overlijdt Renate Kleinsman. Wederom een collega die veel te jong heengaat.

Vaak wordt mij gevraagd naar de overeenkomsten en verschillen tussen een stadsschool als de Esrein en een dorpsschool als De Bleek. Laat ik voorop stellen dat de overeenkomsten groter zijn dan verschillen. Op beide locaties heb je te maken met kinderen die les moeten krijgen, lesroosters, protocollen, ouders, schoonmaak, inspectie etc. De verschillen zijn soms duidelijk, soms subtiel. Je moet dan denken aan termen als dynamiek, discipline, vernieuwing, overzichtelijkheid, communicatie en traditie.

Met een flinke club onderwijzers toewerken naar een school waar effectief en efficiënt onderwijs wordt verzorgd is een proces dat niet altijd vanzelf gaat. Het is vaak 3 stappen vooruit, 1 terug. Dat is niet erg, als je jezelf maar voldoende tijd gunt en je doel niet uit het oog verliest. Een absolute no-nonsensschool moet je niet willen worden, maar wat meer terug naar de basis (zie stukje 'randzaken' hierboven) is niet verkeerd. Een mooi streven voor de komende jaren!

Dick Paalman

WAT WORDT KARELTJE ER BETER VAN.....

Deze zin werd in het voorjaar bij de eerste bezuinigingsvoornemens rond Passend Onderwijs door een SBO-collega geroepen en Harry Hartendorp houdt de passende kreet steeds in zijn achterhoofd als het gaat over veranderingen waaraan het onderwijs in deze tijd van bezuinigen rijk is. En er zijn namelijk nogal wat "Kareltjes" die dreigen vast te lopen.

Harry is coördinator van het WSNS Samenwerkingsverband 7.01 en sinds 1 augustus jl. ook teamleider van het Expertiseteam van de Dr. Schaepmanstichting welke deel uitmaakt van het WSNS Samenwerkingsverband 7.02. Vanuit deze dubbelfunctie verkrijgt hij zicht in beide organisaties en zijn de structuren en de samenwerking beter op elkaar af te stemmen. De eerste resultaten zijn daarvan al merkbaar. "Werd een kind door de PCL geïndiceerd voor het speciaal basisonderwijs en kozen ouders voor een school in een ander samenwerkingsverband dan begon de gehele procedure van voren af aan. Gelukkig behoort dat nu tot het verleden. De PCL's nemen nu de beschikking van

elkaar over", vertelt hij. Daarnaast wordt er nu informatie uitgewisseld tussen het Expertiseteam enerzijds en de Commissie Leerlingenzorg (CLZ) van 7.02 anderzijds.

De nauwe samenwerking die werkt onder de naam "Plein Midden Twente" is de uitkomst van het besturenberaad dat in februari 2010 plaatsvond. Alle bij Plein Midden Twente betrokken schoolbesturen uit de gemeenten Hengelo, Borne en Hof van Twente hebben gemeenschappelijk gewerkt aan een kadernotitie. Daarin zijn de doelstellingen voor de komende periode vastgelegd. Eén van de belangrijkste punten daarin is de "Eén zorgroute".

In de toekomst worden alle zorgbudgetten ondergebracht bij de samenwerkingsverbanden. De verdeling van zorgmiddelen zal o.a. op basis van zorgbehoefte van kinderen moeten geschieden en toekenning daarvan zal door een nieuwe PCL+ moeten

plaatsvinden. Dat biedt mogelijkheden. "Een rugzakbudget is nu voor elk kind gelijk maar niet elk kind heeft dezelfde zorg nodig. We willen toe naar maatwerk.", aldus Harry. Daarbij is de samenwerking met de overige partners in het veld heel belangrijk. Een voorbeeld is het samenwerken met de ambulante diensten, de JGZ-verpleegkundigen en de maatschappelijk werkers binnen de verschillende gemeenten, maar ook met de voorschoolse voorzieningen. "Op deze wijze krijg je een beter zicht op de gehele situatie van een kind waardoor je de zorg adequater kunt inzetten!".

De bezuinigingen zullen ook het onderwijs raken. Alleen al het speciaal onderwijs wordt gekort met 300 miljoen euro. En dat terwijl er een steeds grotere vraag is om zorg. Leerkrachten worden geconfronteerd met steeds meer zorgleerlingen, vooral leerlingen met gedragsproblemen vragen een toenemende

GOUDEN PIRAMIDE VOOR PLECHELMUSSCHOOL!

Daar stonden ze dan op 27 november in het Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid in Hilversum: de genomineerden voor de prestigieuze Gouden Piramide 2010, de Rijksprijs voor inspirerend opdrachtgeverschap. De 'school in de kerk' was één van de kandidaten naast o.a de Hermitage Amsterdam en de TU Delft. Uiteindelijk ging onze Plechelmusschool met de hoogste eer strijken. Een 14-karaats project, prees één van de juryleden. Hiernaast, een trotse Anneke Kuipers naast architect Ronald Olthof met de trofee. Aan de prijs is bovendien een bedrag van € 50.000 verbonden.

VOORAANKONDIGING

De nieuwjaarsreceptie zal op vrijdag 14 januari 2011 plaatsvinden.

In tegenstelling tot voorgaande jaren zal de receptie op vrijdag worden gehouden in de centrale hal van de St. Janschool aan de Oude Postweg.

De uitnodiging voor de receptie zal nog volgen.

aandacht. De oorzaak is niet makkelijk vast te stellen.

"De samenleving is veel gecompliceerder geworden in de afgelopen decennia. Ontwrichte gezinssituaties bijvoorbeeld, maar ook de medische vooruitgang mag niet worden onderschat. Meer kinderen die vroeger overleden kunnen nu in leven worden gehouden, maar wat zijn daarvan de gevolgen? En zo kan iedereen wel omstandigheden bedenken die niet optimaal zijn voor de ontwikkeling van een kind", overpeinst Harry.

De vraag naar zorg neemt in het algemeen ook toe naarmate we kinderen meer toetsen en langs een meetlat leggen. Daardoor krijgen kinderen eerder een etiket opgedrukt en dat is niet wenselijk. Harry vergelijkt Wajongers die hun levenlang gestigmatiseerd blijven. Dat belemmert de persoonlijke ontwikkeling. Door meer te kijken naar wat kinderen kunnen en daar optimaal gebruik van te maken is die ongewenste ontwikkeling wellicht te voorkomen.

De bekostiging van de ambulante begeleiding wordt drastisch teruggedraaid. Dit jaar hebben we al te maken met een bezuiniging van ongeveer 13% en daar zal het komend jaar waarschijnlijk nog eens 12% bijkomen. De ambulante begeleiders zullen niet verdwijnen maar er zal effectiever met de beschikbare tijd moeten worden omgegaan om kinderen, leerkrachten en teams te ondersteunen. En ook hier geldt, dat er op maat gewerkt zal moeten worden. Er wordt gezocht naar effectievere werkwijzen.

Leerkrachten zullen alert moeten zijn op het voorkomen van uitval. Een probleem onderkennen is goed maar de nadruk dient wel te liggen op wat een kind wel kan. Handelingsgericht werken is voorwaarde om kinderen binnen de boot te houden. En bij alle veranderingen die in het verschiep liggen is het belangrijk je steeds af te vragen wat Kareltye er beter van wordt.

BURGERSCHAPSVORMING, EEN UITDAGING?? (DEEL 1)

"Actief burgerschap en sociale integratie. Dat moet iets zijn voor het onderwijs!", moet de toenmalige minister van OCW Van de Hoeven hebben gedacht. Was het de hufferigheid die de samenleving deed besluiten burgerschapsvorming in te voeren? Of speelden andere motieven een rol, zoals de gebrekkige kennis van de inrichting van de samenleving en de toenemende individualisering. Menig schoolteam moet opgelucht adem hebben gehaald dat hen veel ruimte werd gegeven voor een eigen invulling. Dat brengt met zich mee dat er

een lappendeken aan praktische invulling is ontstaan. Enkele willekeurige uitspraken van een drietal leerkrachten:

"...door het goede voorbeeld te geven...", "...dat gaat toch over waarden en normen, daar heb ik altijd al aandacht aan besteed...", "...ik behandel dat bij de zaakvakken..."

En dan was er een school die het een leuke afstudeeropdracht vond voor pabostudenten, resulterend in een flinke stapel papier waarin lessen van minuut tot minuut werden uitgewerkt. "Wat zal er mee gebeuren?" vraag je je af. Het doet denken aan de tijden van de schoolwerkplannen, vaak stoffige dikke documenten.

Een zoektocht langs schoolgidsen, ook van scholen buiten de Dr. Schaepmanstichting gaf een beeld van wij-doen-er-wel-wat-aan, maar erg concreet werd het niet, behoudens hier en daar een verwijzing naar - inderdaad - zaakvakken, godsdienst/levensbeschouwing en programma's ter bevordering van

sociaal- emotionele ontwikkeling. Voor de inspectie een heidens karwei om actief burgerschap en sociale integratie, dat deel uitmaakt van het toezichtkader, te beoordelen. Dan toch maar op het internet zoeken. Burgerschap in de basisschool levert bij Google 33600 resultaten op. Dus er is in de afgelopen jaren erg veel over op papier terecht gekomen.

De Vreedzame school.

Het project De Vreedzame School, dat in Utrecht i.s.m. de UVU en o.l.v. hoogleraar Micha de Winter, tot stand is gekomen biedt interessante praktijkvoorbeelden maar vooral ook aanknopingspunten voor leerkrachten en schoolteams om te reflecteren op de materie. Onder het kopje "wat is goed burgerschap" doet projectleider Leo Pauw een poging om antwoord te geven op wat de wetgever kennelijk voor ogen heeft:

- De sociale binding tussen burgers in het algemeen te vergroten
  - De binding van burgers aan de overheid te stimuleren
  - Allochtone leerlingen in aanraking brengen met 'burgerschapstradities en - gebruiken' van onze samenleving
  - Alle leerlingen voor te bereiden op een actieve bijdrage aan de samenleving
- Verderop maakt hij onderscheid tussen drie soorten burgers:
- De persoonlijk verantwoordelijke burger, die zich netjes aan de wet en regels houdt
  - De participerende burger die actie deelneemt aan gemeenschapsacti-

viteiten of ze organiseert

- De op sociale rechtvaardigheid geïntendeerde burger beoordeelt en probeert veranderingen in de structuren te bewerkstelligen

Bij de Vreedzame school is in

dit kader de term democratisch burgerschap geïntroduceerd. Iets dat volgens Pauw c.s. geoperationaliseerd kan worden in de basisschool. Hij heeft het over vijf pijlers: Overleg, menigeen besluitvor-

ming, omgaan met conflicten, verantwoordelijkheid voor de gemeenschap, omgaan met diversiteit en democratisch geletterdheid (= kennis). Het gaat daarbij vooral om kennis en vaardigheden.

Schaepmanbulletin ENQUETE

Een klanttevredenheidsonderzoek is wezenlijk om de kwaliteit van een product in beeld te krijgen. Daarom heeft de redactie van het Schaepmanbulletin in oktober een vragenlijst voorgelegd aan de lezers. Daarbij is een onderscheid gemaakt tussen feiten en meningen. In de onderstaande verwerking van de antwoorden is de 4-puntschaal teruggebracht naar een 2-puntschaal. Daarmee zijn de extremen er uit gehaald en is de waardering of mening positief of negatief. De percentages hieronder geven de positief gegeven antwoorden aan. De negatieve kunnen hieruit worden afgeleid. In totaal hebben 147 lezers gereageerd. Vijftien reacties kwamen van externe lezers: ex-werknemers, ex-bestuurders en anderen. Van alle respondenten hebben 52 personen gebruik gemaakt van de mogelijkheid om persoonlijke opmerkingen te maken. Hieronder enkele geclusterde opmerkingen, zo mogelijk vervat in antwoorden:

- De redactie schrijft alle artikelen. Degenen die zijn ondertekend zijn door andere schrijvers aangeleverd.
- Een aantal keren wordt opgemerkt dat er meer aandacht moet zijn voor de werkvloer. Dat kan zijn de aandacht voor leerkrachten, maar ook voor onderwijsontwikkelingen. Ideeën kunnen dan worden overgenomen.

- Het blad biedt mogelijkheden tot transparantie. Het bestuur kan openlijk antwoord geven op kritische vragen uit het veld. Bijv. over financiën. De (G)MR vergaderingen, waarin deze zaken worden besproken zijn voor alle medewerkers openbaar. Bovendien worden de verslagen naar de scholen gestuurd en is het jaarverslag via Intranet voor alle medewerkers beschikbaar.
- Soms worden verklaringen (tijd en interesse) gegeven waarom het bulletin niet of weinig wordt gelezen. Opvallend daarbij is dat het rapportcijfer bij deze groep aanmerkelijk lager uitvalt.

De redactie zal in de toekomst aandacht besteden aan de uitslag van deze enquête, maar kan onmogelijk aanwezig zijn op de verschillende locaties. Daarom leggen we ook daar de verantwoordelijkheid of ergens aandacht aan wordt besteed of niet. Contactpersonen die alert zijn op de 'good practices' kunnen ons helpen om te werken aan verbetering van de kwaliteit van het Schaepmanbulletin. In het colofon staat het e-mail adres waar u met uw opmerkingen terecht kunt. Tenslotte bedanken we allen die gereageerd hebben. De positieve reacties geven elan verder te gaan; de negatieve om te weten dat het altijd nog beter kan.

Feiten:	Scholen	Externen
Leest altijd-nooit	81% meestal	100% meestal
5x per jaar voldoende	94% ja	94% ja
Wij- gevoel	56%	87%
Papieren versie	68%	93%
Meningen:		
Leesbaarheid	92%	100%
Informatief	83%	87%
Variatie	86%	93%
Kwaliteit inhoud	88%	93%
Lay out	84%	80%
Rapportcijfer:	7,5	8